

سهروردی فلسفه ایرانی را مقابل فلسفه یونانی قرار داد

دینانی گفت: ملاصدرا قائل به اصالت وجود و سهروردی قائل به اصالت نور است. اختلاف آنها ظاهری است. بنده خودم صدراپی هستم ولی معتقدم ملاصدرا کمی یونان زده است در حالی که سهروردی ایرانی خالص است.

دینانی گفت: ملاصدرا قائل به اصالت وجود و سهروردی قائل به اصالت نور است. اختلاف آنها ظاهری است. بنده خودم صدراپی هستم ولی معتقدم ملاصدرا کمی یونان زده است در حالی که سهروردی ایرانی خالص است.

به گزارش خبرنگار مهر، همایش بزرگداشت روز شیخ اشراق با همکاری انجمن علمی حکمت و فلسفه ایران و موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه عصر روز گذشته با حضور اساتید فلسفه در موسسه حکمت و فلسفه برگزار شد.

غلامحسین ابراهیمی دینانی به عنوان اولین سخنران این مراسم درباره موضوع هیولا در فلسفه شیخ اشراق سخنرانی کرد.

وی گفت: ایرانی ها ۸۰۰ سال است که شیخ اشراق را نشناختند چون او می گفت که من آمده ام حکمت خسروانی را احیا کنم. حکمت خسروانی هم همان حکمتی است که همه دنیا از جمله غربی و عرب ها با آن دشمنی دارند. منظور از حکمت خسروانی همان حکمت زرتشت و فلسفه نور و آئین مهر است. از همین جا می توان دلیل مخالفت ایرانی ها با این حکمت را فهمید.

ابراهیمی دینانی افزود: شیخ اشراق قائل به اصالت نور است در حالی که ملاصدرا قائل به اصالت وجود است. سهرودی به ملاصدرا می گوید بهتر است که تو هم به جای وجود بگویی نور، بنابراین اختلاف این دو فیلسوف با یکدیگر ظاهری است ناگفته نماند که بنده خودم صدراپی هستم ولی معتقدم ملاصدرا کمی یونانی زده است در حالی که سهرودی ایرانی خالص است.

وی در ادامه تصریح کرد: شیخ اشراق سرنوشت غم انگیزی داشته است چرا که او را در سن ۳۸ سالگی در حلب شهید کردند. او اهل سهرورد است و در مراغه درس خوانده بود و پس از آن سفرهای خود را آغاز کرده بود که در نهایت هم در حلب کشته شد. شیخ اشراق منکر هیولا است در مورد هیولا هم باید بگویم که معنی آن ماده نخستین و چیزی است که دیده نمی شود. سهروردی در این باره مثال خنده داری هم دارد که گفته هیولا مثل پیرزن زشتی است که خودش را نشان نمی دهد.

چهره ماندگار فلسفه اضافه کرد: هیولا معقول است نه محسوس یعنی امر معقولی است که وجود دارد ولی نمی توان آن را دید. ما در عالم هستی و طبیعت هم فاعل داریم هم قابل، فاعل بدون قابل معنا ندارد و فاعل مطلق خداوند است. هیولا هم انفعال محض است یعنی فقط می پذیرد و هیچ کاری از آن بر نمی آید. اگر این سؤال پیش بیاورد برایتان که چقدر می پذیرد باید بگویم هیولا لایتناهی می پذیرد.

نویسنده کتاب «من و جز من» ادامه داد: از نظر ما فیلسوف ها هیولا نخست ماده اول است که کسی آن را ندیده ولی فیزیکدان ها آن را نمی پذیرند و می گویند نخست ماده اول کوچکترین ذره ای است که با میکروسکوپ می توان دید.

ابراهیمی دینانی گفت: هیولا مرز بین هستی و نیستی است و ما همیشه در تعیین مرزها مشکل داریم. به عنوان مثال کدام یک از شما می دانید که مرز خالق و مخلوق کجاست؟ مرز خدا و غیر خدا کجاست؟ مرز صورت و معنی کجاست؟ شیخ اشراق با اثبات عالم خیال منفصل مرز بین ملک و ملکوت بر می دارد و عالم ماده را به عالم معنی متصل می کند. سهروردی مقدار مطلق را هیولا نامیده است بنابراین از یک طرف منکر هیولای مشایی است و از طرفی هیولا را قبول دارد.

وی در پایان تصریح کرد: من فکر می کنم حافظ و فردوسی، سهروردی را خوب خوانده بودند و می شناختند به همین دلیل من، فردوسی را سهروردی حماسی و سهروردی را فردوسی حکیم می نامم. شیخ اشراق یک فیلسوف کاملاً ایرانی است که فلسفه ایرانی را مقابل فلسفه یونانی قرار داده است. خواهش من از شما این است که به شیخ اشراق اعتنا کنید.